

БИЛАНСНЕ ПРОМЕНЕ

- Биланс стања показује пресек (статичко стање) средстава и извора средстава на тачно одређени дан.
- У предузећу се **пословне промене** дешавају свакодневно, услед чега се мења и стање средстава и њихових извора, односно мења се биланс стања.
- Све књиговодствене промене се, са аспекта њиховог дејства на биланс, могу поделити у две групе:
  - Основне билансне промене (еквивалентне) и
  - Билансне промене у вези појаве прихода и расхода (нееквивалентне).

➤ **Основне билансне промене (еквивалентне)**

Пословни догађаји из ове групе искључиво узрокују промену позиција биланса стања (активе и пасиве), при чему не утичу на финансијски резултат.

1. **Повећање активе** уз истовремено еквивалентно **повећање пасиве**

Пример: Купљен је материјал од добављача у земљи у вредности од 50.000 динара.

Д	Материјал	П	Д	Добављачи у земљи	П
1)	50.000			50.000	(1

2. Смањење активе уз истовремено еквивалентно смањење пасиве

Пример: Плаћене су обавезе добављачима у земљи са текућег рачуна у износу од 25.000 динара.

Д	Текући рачун	П	Д	Добављачи у земљи	П
	25.000	(2	2)	25.000	

3. **Повећање** једне **активне позиције** уз истовремено еквивалентно **смањење** друге **активне позиције**

Пример: Уплаћен је пазар из благајне у износу од 22.000 динара на текући рачун.

Д	Текући рачун	П
3)	22.000	

Д	Благајна	П
	22.000	(3

4. **Повећање** једне **пасивне позиције** уз истовремено еквивалентно **смањење** друге **пасивне позиције**.

Пример: Предузеће је обавезу према добављачу у износу од 38.000 динара платило чеком.

Д	Добављачи у земљи	П
4)	38.000	

Д	Обавезе за издате чекове	П
	38.000	(4)

➤ Билансне промене у вези појаве прихода и расхода (нееквивалентне)

Ове промене се одражавају и на позиције биланса стања и на позиције биланса успеха, односно утичу на финансијски резултат предузећа. Позиције активе и пасиве мењају се у нееквивалентном (неједнаком) износу. Равнотежа у оквиру појединих биланса се привремено нарушава (док се не упише финансијски резултат на мању страну), али равнотежа у оквиру укупног рачуноводства увек постоји, према следећој једначини:

$$\text{АКТИВА} + \text{РАСХОДИ} = \text{ПАСИВА} + \text{ПРИХОДИ}$$

1. Нееквивалентно *повећање* *активе* због настанка *прихода*

Пример: Инвентарисањем је утврђен вишак материјала у вредности од 10.000 динара.

Д	Материјал	П
1)	10.000	

Д	Вишкови	П
	10.000	(1

2. Нееквивалентно *смањење* *активе* због настанка *расхода*

Пример: Издато је у производњу материјала у вредности од 52.000 динара.

Д	Трошкови материјала	П
2)	52.000	

Д	Материјал	П
	52.000	(2

3. Нееквивалентно *повећање пасиве* због настанка *расхода*

Пример: Услед неблаговременог измирења обавеза по основу краткорочног кредита, банка нам је зарачунала затезну камату у износу од 19.000 динара.

Д	Краткорочни кредити	П	Д	Расходи камата	П
	19.000	(3)	3)	19.000	

4. Нееквивалентно *смањење пасиве* због настанка *прихода*.

Пример: Због испоруке материјала лошијег квалитета од уговореног, добављач врши умањење обавезе плаћања у износу од 12.000 динара.

Д	Добављачи у земљи	П
4)	12.000	

Д	Остали приходи	П
	12.000	(4

